WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Ympäristövaliokunta 22.2.2022

Asia: WWF Suomen lausunto koskien asiaa ”U 12/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta” / ns. ”Metsäkatolaki”

WWF Suomi kiittää lausuntomahdollisuudesta ja lausuu seuraavaa.

Vahva metsäkatolaki on vastuullisten toimijoiden etu – Suomen kannan tulee tukea vahvaa metsäkatolakia

Tiivistelmä

- EU:n metsäkatolaki on lähes ainutkertainen poliittinen mahdollisuus globaalin metsäkadon hillitsemiseksi oikeudenmukaisella, tieteeseen perustuvalla ja tasapuolisella tavalla
- Valtioneuvosto tukee metsäkatolakiesityksen keskeisiä elementtejä, mutta esittää varauksia, jotka mahdollisesti heikentävät lain vaikuttavuutta. Vastuulliset yritykset pyytävät vahvempaa säätelyä. Vastuulliset toimijat kantavat jo nyt metsäkadon ehkäisemisen kustannuksia ja samojen vaatimuksien asettaminen muille toimijoille parantaa vastuullisten toimijoiden suhteellista kilpailuetua. Tätä seikkaa ei ole huomioitu Valtioneuvoston kannassa.
- Valtioneuvoston kantaa tulee vahvistaa erityisesti siten, että metsien lisäksi muut uhattuna olevat ekosysteemit olisivat sääntelyn piirissä jo heti lain tullessa voimaan. Myös tuotekattavuutta tulisi laajentaa välittömästi. Valtioneuvosto kannattaa alkuperäjäljitettävyyden vaatimusta, mutta tähän kohdistuvat varaukset tulisi poistaa. Myös maininta hyväksyttävästä pienialaisesta metsäkadosta tulisi poistaa. Metsien heikkenemistä tulisi käsitellä tiedeperustaisesti ja perustuen Accountability Framework initiativen määrittelyihin.

Johdanto

Suomalaiseen kulutukseen liittyvä metsäkatoriski on useiden tuhansien jalkapallokenttien laajuinen vuositasolla. Esimerkiksi suomalainen broileri on saattanut aiheuttaa metsäkatoa, jos tuotannossa käytetyn rehusoijan alkuperästä ei ole tietoa.

WWF:n tuoreen soijaselvityksen[1] mukaan rehusoijan alkuperä on usein tuntematon. EU:n metsäkatolaki on lähes ainutkertainen poliittinen mahdollisuus globaalin metsäkadon hillitsemiseksi oikeudenmukaisella, tieteeseen perustuvalla ja tasapuolisella tavalla.

Vahvalla metsäkatolailla on laaja kannatus. S-ryhmä, Jalotofu sekä lähes 80 muuta eurooppalaista yritystä, kuten Lidl, Carrefour, L'Oreal, vaativat yhteisessä kirjeessään sitovaa ja vahvaa lainsäädäntöä metsäkatotuotteiden poistamiseksi markkinoilta.

U-kirjeen vaikutusten arviosta puuttuu täysin arvio siitä, millaisia hyötyjä suomalaisille vastuullisille toimijoille syntyy siitä, että metsäkatotuotteiden tai muiden epäreilujen kilpailukeinojen käyttöä hillitään ehdotetun lainsäädännön myötä. Vastuulliset toimijat kantavat jo nyt metsäkadon ehkäisemisen kustannuksia ja saman vaatimuksen asettaminen muille toimijoille parantaa vastuullisten toimijoiden suhteellista kilpailuetua.

Tuoreen kyselyselvityksen mukaan yli 70 prosenttia EU-kansalaisista kannattaa vahvaa metsäkatolainsäädäntöä. Vuonna 2020 lähes 1,2 miljoonaa EU-kansalaista ilmaisi komissiolle tukensa vahvalle ja sitovalle metsäkatolainsäädännölle. Tämä oli yksi eniten kiinnostusta herättäneitä ympäristöaiheisia kysymyksiä EU-komission konsultaatioiden historiassa.

Valtioneuvoston kannassa esitetään epäilyksiä alkuperäjäljitettävyyden toteutettavuudesta. Lukuisat yritykset ovat jo toteuttaneet tai toteuttamassa alkuperäjäljitettävyyttä ja vastuulliset yritykset ovat sitoutuneet siihen. Esimerkiksi Fazer on kehittänyt pitkään kaakaon jäljitettävyyttä ja lähes 100 % heidän Pohjoismaissa käyttämästään palmuöljystä on jäljitettävää. Raisio edellyttää raaka-ainetoimittajiltaan jäljitettävyyttä. Vaikka palmuöljyn käyttö biopolttoaineissa on hyvin kyseenalaista, Nesteen esimerkki palmuöljyn täydestä jäljitettävyydestä vuodesta 2007 lähtien on esimerkki sen toteutettavuudesta, haastavissakin olosuhteissa Kaakkois-Aasissa.

<u>Keskeisimmät komission esityksen sisällöt ja Suomen kanta:</u>

Euroopan markkinoille tulevien tuotteiden laillisuuden ja kestävyyden varmistaminen: tuotteiden tuotantoon ei liity metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä, muiden elinympäristöjen tuhoamista tai heikkenemistä, eikä ihmisoikeusloukkauksia.

- **Suomen kannassa on hyvää.** Suomi tukee lainsäädännön toteuttamista sekä kriteerien asettamista metsäkadon ehkäisylle ja metsien heikentämisen ehkäisylle. Suomi pitää mahdollisena sääntelyn laajentamista myöhemmin metsien lisäksi muihin uhattuina oleviin luonnon elinympäristöihin, kuten savanneihin ja ruohikkomaihin. Samoin Suomi pitää mahdollisena

[1] https://wwf.fi/uutiset/2022/02/suomalainen-broileri-saattaa-aiheuttaa-metsakatoa-wwfn-selvityksen-mukaan-rehusoijan-alkupera-on-usein-tuntematon/

tuotekattavuuden laajentamista myöhemmin muihin metsäkatoriskituotteisiin. Suomi tukee myös kansainvälisen yhteistyön kehittämistä.

- **Suomen kannassa on parannettavaa.** Sääntelyn tulisi välittömästi koskea muita uhattuja luonnon elinympäristöjä, kuten savanneja, ruohikkomaita, kosteikkoja, turvemaita ja mangrove-alueita. Samoin tuotekattavuuden tulisi käsittää kaikki tieteellisten ja objektiivisten kriteerien mukaan tunnistetut tuotteet, kuten raakakumi, maissi, siipikarja sekä maitotuotteet. Suomi ehdottaa takarajan asettamista vuoteen 2021, mikä on vastoin parhaita olemassa olevia käytäntöjä. Takaraja tulisi asettaa Euroopan parlamentin kannan mukaisesti viimeistään vuoteen 2015. Metsien heikkenemistä koskien Suomen kanta on epäselvä. Suomen tulisi nojata Accountability Framework initiativen ekosysteemien heikkenemisen määrittelyihin. Lainsäädännön tulisi sisältää selvät viittaukset ihmisoikeuksiin, erityisesti koskien alkuperäiskansoja ja paikallisyhteisöjä, sekä FPIC (free, prior, informed consent) -periaatteen käyttöönottoa.

Toimijoita koskeva huolellisuusvelvoite ja sen selvä määrittely, sisältäen alkuperäjäljitettävyyden vaatimuksen.

- **Suomen kannassa on hyvää.** Suomi kannattaa asianmukaista huolellisuutta (due diligence) ennen metsäkatoriskituotteen pääsyä markkinoille. Suomi kannattaa alkuperäjäljitettävyyttä, joskin varauksin. Sertifiointijärjestelmät ja muut kolmannen osapuolen toimet on kannassa mainittu tukevina toimenpiteinä, mutta niillä ei voi siirtää toimijalta huolellisuusvelvoitteen (due diligence) mukaista vastuuta eteenpäin.
- **Suomen kannassa on parannettavaa.** Erityisen tärkeä olisi selvä vaatimus alkuperäjäljitettävyydestä alkutuotantopaikalle asti, ilman varauksia toteutettavuudesta. Alkuperäjäljitettävyys on täysin toteutettavissa, kuten vastuullisten toimijoiden esimerkit osoittavat. Lakiehdotuksen ei tulisi sisältää yksinkertaistettua huolellisuusvelvoitetta ja matalan metsäkatoriskin maiden määrittelyä. Suomen tulisi esittää matalan metsäkatoriskikategorian poistamista, jotta vältetään huolellisuusvelvoitteen vesittäminen eikä luoda porsaanreiän vastuuttomille toimijoille. Lisäksi se poistaa kannustimia toimijoilta kehittää käytäntöjä korkean metsäkatoriskin maissa sekä ohjaa hankintaa alueille, jotka on sillä hetkellä määritelty matalan metsäkatoriskin alueiksi, mikä puolestaan kasvattaa luontokatoriskiä kyseisillä alueilla. Kaikki maat tulisi määritellä joko keskimäärisen tai korkean metsäkatoriskin maiksi, jotta yritysten toimintaympäristönä olisi myös ”tasainen pelikenttä”.

Lainsäädännön vahva ja harmonisoitu toimeenpano, joka varmistaa kansallisille toimivaltaisille viranomaisille riittävät resurssit ja keinot lain toimeenpanoon, sekä kattaa kaikki markkinatoimijat tasapuolisesti.

- **Suomen kannassa on hyvää.** Suomi kannattaa EU:n laajuista yhteistyötä. Suomi tukee vaatimusta tietojärjestelmästä/rekisteristä asianmukaisen

huolellisuuden ilmoituksille. Suomi tukee myös kolmansien osapuolten mahdollisuutta esittää perusteltuja huolenaiheita (substantiated concerns) sekä toimivaltaisten viranomaisten tarkastuskäytäntöjä, mutta esittää näihin varauksia. Suomi nähtävästi kannattaa komission esityksen mukaisia rangaistusseuraamuksia.

- **Suomen kannassa on parannettavaa.** Suomi esittää varauksia koskien perusteltujen huolenaiheiden esilletuomista sekä toimivaltaisten viranomaisten tarkastuskäytäntöjä. Esimerkiksi toimivaltaisen viranomaisen määrällisesti riittävät tarkastusmäärät ovat keskeinen asia vaikuttavan lainsäädännön toimeenpanemiseksi. Suomen tulisi sitoutua komission ehdotukseen näiltä osin ilman varauksia. Suomi korostaa kannassaan, että asetuksen on kyettävä turvaamaan toimijoiden yhdenvertainen kohtelu. Täten Suomen tulisi parantaa komission ehdotusta siltä osin, että raportointivaatimusten tulisi koskea myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä, jotta metsäkatotuotteille ei jätetä avoimia väyliä markkinoille ja kaikkia yrityksiä kohdeltaisiin samalla tavoin. Ilman tätä lisäystä vastuulliset keskisuuret suomalaiset yritykset joutuvat kilpailemaan markkinoilla muita keskisuuria toimijoita vastaan, jotka saattavat käyttää arvoketjuissaan metsäkatotuotteita tai muita kestämättömiä keinoja. Lisäksi Suomen tulisi huolehtia, että välittömät ja korjaavat toimenpiteet eivät saa korvata toimijoille osoitettavia rangaistuksia tilanteissa, joissa toimijat eivät täytä lainsäädännön vaatimuksia. Siviilioikeudellinen vastuu vakavista rikkomuksista tulisi lisätä lainsäädäntöön. Lainsäädännön tulisi kohdistua myös rahoitussektoriin, jolloin rahoituksen liityntä metsäkatoriskeihin tulisi myös katetuksi.

Yksityiskohtaiset tekstikommentit ja muutosehdotukset on esitetty liitteessä 1.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto sr.

Jari Luukkonen
suojelujohtaja

Jussi Nikula
neuvonantaja

Liite 1: Yksityiskohtaiset huomiot ja muutosehdotukset

4 Ehdotuksen vaikutukset

- U-kirjeen vaikutusten arviosta puuttuu täysin arvio siitä, millaisia hyötyjä suomalaisille vastuullisille toimijoille syntyy siitä, että metsäkatotuotteiden tai muiden epäreilujen kilpailukeinojen käyttöä hillitään ehdotetun lainsäädännön myötä. Vastuulliset toimijat kantavat jo nyt metsäkadon ehkäisemisen kustannuksia ja saman vaatimuksen asettaminen muille toimijoille parantaa vastuullisten toimijoiden suhteellista kilpailuetua.

8 Valtioneuvoston kanta

8.1. Yleiset osiot

- ”Suomi on sitoutunut tavoitteeseen pysäyttää maailmanlaajuinen metsäkato vuoteen 2030 mennessä. Nykytoimin metsäkatoa ei ole onnistuttu pysäyttämään, joten lisätoimet ovat tarpeen. Maailmanlaajuisen metsäkadon vähentämiseksi ja torjumiseksi on edistettävä monenkeskisiä toimia sekä vahvistettava olemassa olevaa kansainvälistä yhteistyötä.”
    - Tämä on hyvä kirjaus, joka tulisi säilyttää. Lainauksen toisen lauseen perään on myös syytä lisätä: Vuoteen 2020 asetettua kansainvälisiä luonnon monimuotoisuuden tavoitteista (aichi-tavoitteet) yhtäkään ei saavutettu kokonaan.
- ”Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotetun sääntelyn aiheuttamaa yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa tulee pyrkiä kohtuullistamaan, erityisesti pienten yritysten osalta.”
    - Valtioneuvosto ei näytä esittävän konkreettisia puutteita toimijoita koskevan huolellisuusvelvoitteen toteuttamisen vaatimuksissa, mutta tällä kirjauksella antaa ikään kuin ymmärtää, että vaatimuksia pitäisi jollain tapaa keventää ehdottamatta sille toteutustapaa. WWF ehdottaa kirjauksen poistamista.
- ”Metsien tilan heikkenemisen osalta tarkastelu koskee puutuotteita, joiden suhteen on varmistuttava siitä, ettei korjuutoiminta aiheuta metsien tilan heikkenemistä. Sääntely vaikuttaa siten metsätalouden koko arvoketjuun. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen tulee olla johdonmukainen suhteessa EU:n muihin metsiä koskeviin aloitteisiin sekä olemassa olevaan sääntelyyn.”
    - WWF huomauttaa, että EU:ssa ei ole metsätalouden sääntelyä, joka varmistaisi metsien kestävän käytön. Esimerkiksi uusiutuvan energian kestävyyskriteerit ovat tarkoitukseensa epäkelvot. WWF ehdottaa kirjausta muutettavaksi niin, että tuodaan esiin metsien käytön

kestävyyden puutteellisuus ja että metsien heikkenemisen määrittely noudattelee Accountability Framework initiativen määrittelyjä[2].

- ”Valtioneuvosto kannattaa kehitysyhteistyön vahvistamista ja on sitoutunut metsäkadon pysäyttämiseen ja heikentyneiden elinympäristöjen ennallistamiseen maailmanlaajuisesti sekä tuotteiden toimitusketjujen läpinäkyvyyden lisäämiseen haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Valtioneuvosto korostaa pitkäjänteisen työn tärkeyttä globaalin metsäkadon ehkäisemiseksi ja metsien kestävän hoidon ja käytön edistämiseksi.
    - Tämä on hyvä kirjaus pääosin. Koska luonnonvarojen ylikulutuksen tilanteessa luonnonvarojen käyttöä ei tulisi edistää vaan vähentää, WWF ehdottaa viimeisen lauseen muuttamista muotoon ”…metsäkadon ehkäisemiseksi ja metsien käytön kestävyyden edistämiseksi”

8.2. Yleiset säännökset

- ”Valtioneuvosto kannattaa ehdotettujen hyödykkeiden sisällyttämistä tarkasteluun (soija, palmuöljy, nautakarja, kaakao, kahvi ja puu). Näiden tuotannot ovat maailmanlaajuisesti merkittävimpiä metsäkadon aiheuttajia. Valtioneuvosto katsoo, että tässä vaiheessa ehdotettu tuotekattavuus on perusteltu ja sen mahdollista laajentamista tulisi tarkastella tutkitun tiedon sekä myöhemmin toimeenpanossa kertyvän osaamisen perusteella. Komissio on vaikutusanalyysissään tarkastellut muun muassa kumia ja maissia. Ekosysteemien osalta jatkovalmistelussa tulisi arvioida esimerkiksi ruohikko- ja savannialueiden sisällyttämistä sääntelyn piiriin.”
    - Metsäkato liittyy laajaan joukkoon tuotteita ja tuotekattavuutta tulisi laajentaa. Lisäksi on vaarana, että joidenkin tuotteiden metsäkatosääntely ohjaa kysyntää vaihtoehtoisiin tuotteisiin ja metsäkadon syntyreitti vain vaihtuu. Muotoiluehdotus: ”Ehdotettu tuote- ja raaka-ainekattavuus pitäisi laajentaa koskemaan kaikkia tieteellisten ja objektiivisten kriteerien mukaan tunnistettuihin tuotteisiin, kuten raakakumi, maissi, siipikarja sekä maitotuotteet”

8.2. Yleiset säännökset / metsäkadon torjunta

- ”Suomi tukee tavoitetta vähentää pellonraivausta ja pyrkii siihen kansallisesti. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että asetusehdotus ei ole synerginen yhteisen maatalouspolitiikan säädösten kanssa. Ehdotuksessa kielletään naudanlihan markkinoille pääsy, jos sen tuotanto on aiheuttanut metsäkatoa. Suomi on pitänyt esillä ongelmaa siitä, että kuitenkaan yhteisen maatalouspolitiikan säädöksissä metsästä raivattua maatalousmaata ei voida rajata tiettyjen EU:n rahoittamien suorien tukien ulkopuolelle.”

[2] https://accountability-framework.org/the-framework/contents/definitions/

- EU:n maatalouden haitalisten tukien huomiointi on erittäin tärkeää. WWF ehdottaa viimeisen lauseen muuttamista sellaiseen muotoon, joka korostaa metsäkatotavoitteen ensisijaisuutta ja ympäristölle haitallisten tukien purkamisen välttämättömyyttä.

- ”Ehdotuksessa metsäkadolla tarkoitetaan metsän muuttamista maatalouskäyttöön. Ehdotuksen mukaan metsästä 31.12.2020 jälkeen raivatulta pellolla tuotettua rehua ei voisi käyttää naudanlihan tuotantoon eikä nautakarjasta saatavia lihaa tai nahkoja saisi asettaa EU:n markkinoille tai vientiin. Valtioneuvosto katsoo, että pellonraivauksille taannehtivasti asetettu takaraja, joka ulottuisi ehdotuksen julkaisun ajankohtaa huomattavasti pidemmälle on ongelmallinen lainsäädännön ennakoitavuuden sekä oikeusvarmuuden näkökulmasta. Takarajan asettaminen edellä kuvatusti tarkoittaisi myös merkittävää rajoitusta omaisuudensuojaan (Perustuslain 15 §) ja elinkeinovapauteen (Perustuslain 18 §). Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että pellonraivausten takarajasta säädetään ehdotuksessa Suomen perustuslaissa turvattujen perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttävällä ja suomalaiseen oikeusjärjestelmään soveltuvalla tavalla. Valtioneuvosto katsookin, että pellonraivausta koskeva takaraja tulisi asettaa aikaisintaan vuoden 2021 loppuun, jolloin ehdotus julkaistiin ja josta lähtien toimijat ovat aikaisintaan voineet ylipäätään olla tietoisia sääntelystä ja pyrkiä noudattamaan sitä. Toimijan vastuun tulee olla ajallisesti selvärajainen myös esimerkiksi yksittäisen hankinnan jälkeen”
    - Mihin oikeudelliseen analyysiin perustuu arvio ”merkittävästä rajoituksesta omaisuudensuojaan ja elinkeinonvapauteen”? Tämä pitäisi arvioida kunnolla sekä sisällyttää arvioon myös punninta perustuslain ympäristöperusoikeutta (PL 20§) vasten, jota metsäkadon aiheuttaminen voi uhata. Perusoikeudet eivät ole absoluuttisia vaan niiden toteutumisessa voi olla ristiriitoja ja niiden toteutumista on arvioitava kokonaisuutena. Myös tällä hetkellä on käytäntöjä (pakkolunastus), joilla esimerkiksi omaisuuden suojaa on rajoitettu yleisen edun nimissä. Ehdotus: tämän kappaleen tekstin poistaminen tai tasapainottaminen muiden perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
    - Kansainvälisesti on olemassa monia käytäntöjä, jotka ovat asettaneet metsäkadolle takarajan jo huomattavasti nykyhetkeä aikaisemmin. Takarajan myöhäistäminen heikentää näitä käytäntöjä sekä metsäkadon ehkäisemistä. Muotoiluehdotus: ”Valtioneuvosto kannattaa takarajan asettamista Euroopan parlamentin päätöksen (22.10.2020) esityksen mukaisesti viimeistään vuoteen 2015”

- ”Suomessa monet peltolohkot ovat epäsäännöllisen muotoisia. Niiden muodon muuttaminen käytännöllisemmäksi, mikä saattaa johtaa vähäiseen pellonraivaukseen, olisi perusteltua maatilarakenteen kehittämiseksi jatkossakin.”
    - Lähes kaikelle metsäkadolle on olemassa jonkinlainen perusteltu syy. Jos Suomi haluaa sallia kansainvälisesti merkittävään metsäkatolakialoitteeseen erilaisten syiden perusteella tapahtuvaa metsäkatoa, ehdotus vaarantaa koko metsäkatolainsäädännön vaikuttavuuden, jos avataan mahdollisuus metsäkadon sallimiseksi. WWF:n ehdotus: mainittu kohta poistetaan.

8.2. Yleiset säännökset / Metsien tilan heikkeneminen

- ”Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU-lainsäädäntöä kehitetään metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen minimoimiseksi. Näin on toimittukin puun laillisuuden tarkastelun ja bioenergiaksi päätyvän puun osalta.”
    - Valtioneuvoston tässä esittämä sitoutuminen EU-tason lainsäädäntöön metsien käytön kestävyyden osalta on tärkeää. WWF huomauttaa, että EU:ssa ei toistaiseksi ole kuitenkaan säädäntöä, joka varmistaisi metsien käytön kestävyyttä. Esimerkiksi mainitut bioenergian kestävyyskriteerit ovat epäkelvot varmistamaan bioenergian kestävyyttä.
    - Yleisesti asiaa koskeva valtioneuvoston kanta vaikuttaa hieman epäselvältä. Valtioneuvosto tunnustaa EU:n toimivallan (”EU:lla on kuitenkin toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin”), mutta samalla korostetaan metsäpolitiikan kansallista toimivaltaa. WWF ei ota tarkempaa kantaa toimivaltakysymyksiin, mutta toteaa, että metsien heikkenemisen määrittelyssä pitäisi noudattaa Accontability Framework initiativen määrittelyjä (degradation)[3].
- ”Suomi edistää kestävän biotalouden mahdollisuuksia ilmastonmuutoksen torjunnassa.”
    - Jos tällä viitataan metsien käytön ilmastovaikutuksiin, niin tutkimustiedon[4] mukaan metsien käytön aiheuttama hiilinielutappio on suurempi kuin muiden materiaalien korvaamisesta saadut ilmastohyödyt ovat. Biotalouden oletetut ilmastohyödyt ovat kyseenalaiset.
- ”Metsien käytössä on myös huomioitava biodiversiteettikadon torjumisen vaatimukset.”
    - Juuri näin. Tähän soveltuu parhaiten edellä mainitut Accountability Frameworkin määritelmät

[3] https://accountability-framework.org/the-framework/contents/definitions/
[4] Esim: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0301479719308333

8.3 Toimijoiden ja kauppaa käyvien velvollisuudet

- ” Vastuu metsäkatovapaista tuotantoketjuista on toimijoilla. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksessa on luotava selkeät toimijan velvollisuudet, mukaan lukien kauppaa käyvien vastuut, kilpailulainsäädäntö ja liikesalaisuudet huomioon ottaen. Asetuksen on kyettävä turvaamaan toimijoiden yhdenvertainen kohtelu.”
    - Toimijoiden yhdenvertainen kohtelu on tärkeä lähtökohta. Kun säädäntö koskee monipuolista ja laajaa yritysjoukkoa, yhteiset pelisäännöt luovat tasapuolisen toimintaympäristön yrityksille. Kannassa tulisi huomioida millaisia hyötyjä suomalaisille vastuullisille toimijoille syntyy siitä, että metsäkatotuotteiden tai muiden epäreilujen kilpailukeinojen käyttöä hillitään ehdotetun lainsäädännön myötä. Vastuulliset toimijat kantavat jo nyt metsäkadon ehkäisemisen kustannuksia ja saman vaatimuksen asettaminen muille toimijoille parantaa vastuullisten toimijoiden suhteellista kilpailuetua. Tämä koskee kaiken kokoisia yrityksiä.
- ”Valtioneuvosto katsoo, että alkuperäjäljitettävyyden tietovaatimusta on tarkasteltava myös toteutettavuuden sekä reilun kilpailun periaatteiden näkökulmasta käsittelyn yhteydessä.”
    - Edelläkävijät toteuttavat jo alkuperäjäljitettävyyttä ja kantavat siitä kustannukset. Valtioneuvoston kannassa toisaalla korostetun toimijoiden tasapuolisen kohtelun sekä tässä mainitun reilun kilpailun periaatteiden vuoksi WWF ehdottaa poistettavaksi kohtaa ”myös toteutettavuuden sekä”
- ”Valtioneuvosto katsoo, että huolellisuusvelvoitteen toteuttamisessa sertifiointijärjestelmiä voi käyttää tukevina toimina, mutta sertifiointien kautta ei ole mahdollista siirtää huolellisuusvelvoitetta kolmannelle osapuolelle.”
    - Tämä on erittäin tärkeä kirjaus. Sertifiointijärjestelmät ja muut kolmannen osapuolen toimet voivat olla tukevia toimia, mutta niillä ei voi siirtää toimijalta huolellisuusvelvoitteen (due diligence) mukaista vastuuta eteenpäin.

8.4 Jäsenvaltioiden ja toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudet

- ”Valtioneuvosto pitää ehdotettuja tarkastustasoja korkeina ja ne vaativat paljon resursseja.”
    - Komission ehdotus on riittävä, sitä ei tule heikentää. Kustannus on maltillinen metsäkadon pysäyttämiseksi.

8.6 Maiden vertailuanalyysijärjestelmä ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa

- ”Asetusehdotuksessa ehdotetaan 27 artiklan mukaisesti otettavaksi käyttöön maiden vertailujärjestelmä. Valtioneuvosto katsoo, että vertailujärjestelmän ja siihen sisältyvien kriteerien tulee tukea toimijoiden ja kauppaa käyvien tasapuolista kohtelua maantieteellisestä sijainnista riippumatta.”

    - Juuri siksi ei tule luoda matalan riskin maaluokkaa, koska se asettaa toimijat erilaiseen asemaan sijainnin perusteella.
- ”Ehdotuksessa tulee varmistaa, että riskinarvioinnissa hyödynnettävä tieto ja riskinarviointiin käytettävät kriteerit mahdollistavat avoimen ja objektiivisen riskiluokituksen tason määrittelyn.”
    - Tämä on hyvä ja tärkeä kirjaus

8.7 Tietojärjestelmä ”Rekisteri”

- ”Valtioneuvosto pitää perusteltuna tietojärjestelmän perustamista”
    - Hienoa, että Suomi tukee rekisteriä!

8.8 Arvioinnit/kertomukset

- ”Valtioneuvosto kannattaa ehdotettua säädöksen toimeenpanon säännönmukaista arviointia. Valtioneuvosto on kuitenkin valmis lykkäämään ensimmäisen arvioinnin ajankohtaa, jotta toimeenpanosta saadaan lisää kokemusta”
    - Lainsäädännön kehittäminen mahdollisimman nopeasti on tärkeää. Siksi arviointia ei tule lykätä. WWF ehdottaa kannan muuttamista nopeampaa arviointia kannattavaksi.